

دانشگاه تهران
مرکز مشاوره دانشگاه

وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
دفتر مشاوره و سلامت

جدیدترین یافته‌ها در مورد ماری‌جوانا (گُل، علف، گِراس)

“به مناسبت ۲۶ ژوئن مصادف با ۵ تیرماه ۱۳۹۸
روز جهانی مبارزه با موادمخدر”

دانشگاه تهران
مرکز مشاوره دانشگاه

وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
دفتر مشاوره و سلامت

جدیدترین یافته‌ها در مورد

ماری جوانا (گل، علف، گراس)

گردآوری و ترجمه: فاطمه فلاحي - محمودرضا بزرگی

نشانی: تهران، خیابان ۱۶ آذر،
خیابان پروفیسور ادوارد براون،
پلاک ۱۵، مرکز مشاوره دانشگاه
تلفن: ۶۶۴۸۰۳۶۶

وبسایت مرکز مشاوره دانشگاه تهران:
<http://counseling.ut.ac.ir>

نشانی: تهران، میدان
فردوسی، خیابان انقلاب
اسلامی، خیابان شهید موسوی
(فرصت جنوبی) پلاک ۲۷

وبسایت دفتر مشاوره و سلامت وزارت علوم:
www.iransco.org

طراحی گرافیک: حمیدرضا منتظری

■ نوبت چاپ: چاپ اول ■ تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه ■ سال انتشار: ۱۳۹۸

بیشتر بدانیم
سالم بمانیم

ماری جوانا

شعار روز جهانی مبارزه با مواد مخدر
سلامت همگام با عدالت
عدالت همگام با سلامت

فهرست:

- ۸.....مقدمه
- ۱۰..... ماری جوانا چیست؟
- ۱۲..... تاثیر ماری جوانا
- ۱۴..... اثرات ماری جوانا چگونه ایجاد می شود؟
- ۱۷..... آیا مصرف ماری جوانا بر رانندگی اثر می گذارد؟
- ۱۸..... آیا ماری جوانا اعتیاد آور است؟
- ۲۰..... اثرات بلندمدت ماری جوانا بر مغز چیست؟
- ۲۲..... آیا ماری جوانا ماده‌ای دروازه‌ای است؟
- ۲۴..... تاثیر ماری جوانا بر زندگی اجتماعی
- ۲۶..... ماری جوانا و اختلالات روان پزشکی
- ۲۸..... پیامدهای مضر مصرف ماری جوانا
- ۳۰..... ماری جوانا چه اثراتی بر سلامت ریه می گذارد؟
- ۳۳..... آیا ماری جوانا باعث ابتلاء به سرطان ریه می شود؟
- ۳۴..... تأثیر ماری جوانا بر سایر جنبه‌های سلامت جسمی
- ۳۶..... آیا ماری جوانا به عنوان دارو، اثربخش و مفید می باشد؟
- ۳۹..... تأثیر دود حاصل از مصرف ماری جوانا (دود دست دوم)
- ۴۲..... مصرف ماری جوانا در دوران بارداری و سلامت جنین
- ۴۶..... توصیه‌های کاربردی

مقدمه

متأسفانه سیاست برخی از کشورها در قانونی کردن ماری جوانا برای مصارف پزشکی منجر به این شده که مصرف آن در برخی جوامع مختلف مقبولیت و افزایش یابد. بنابراین آگاهی از اثرات و عوارض جانبی آن ضروری به نظر می‌رسد.

از آنجائیکه مصرف ماری جوانا بر حافظه کوتاه مدت و توانایی قضاوت اثر گذاشته و باعث تحریف ادراکی میشود بر عملکرد تحصیلی و شغلی آسیب میزند و مصرف آن هنگام رانندگی خطرناک است.

مصرف ماری جوانا بر سیستم مغز در حال رشد اثرگذار بوده لذا مصرف مداوم آن به وسیله جوانان منجر به اثرات منفی و درازمدت بر رشد شناختی می‌شود این اثرات مخرب فرد را در معرض خطر جدی قرار داده و به شیوه‌های متعددی بر سلامت آن‌ها تأثیر می‌گذارد.

همچنین بر خلاف باور شایع عموم مردم، استفاده از ماری جوانا اعتیادآور بوده و مصرف آن در دوران نوجوانی و جوانی احتمال اعتیاد به سایر مواد را افزایش می‌دهد. هدف از انتشار این کتابچه ارائه اطلاعات مختصر و

به مناسبت روز جهانی مبارزه با مواد مخدر
۲۶ ژوئن ۲۰۱۹_ ۵ تیرماه ۱۳۹۸

مفیدی درباره ماری جوانا و عوارض جانبی آن است
که بر اساس آخرین یافته‌های پژوهشی انستیتو ملی
مطالعات اعتیاد امریکا (NIDA) در سال ۲۰۱۸ گردآوری
و ارائه گردیده است.

ماری جوانا (گل، علف، گراس)

ماری جوانا از فرآورده‌های گیاه کانابیس یا همان شاهدانه است، کانابیس دارای ۲ شکل نر و ماده است که شکل ماده‌ی آن، بالاترین غلظت کانابینوئیدها را داراست اصلی‌ترین ماده شیمیایی روان‌گردان موجود این گیاه (دلتا-۹-تتراهیدروکانابینول) یا THC نامیده می‌شود که منجر به ایجاد حالت شعف و سرخوشی شده و اغلب افراد نیز به همین علت از این ماده استفاده می‌کنند. متابولیت فعال THC به صورت صمغ طلایی رنگ و چسبنده در برگ‌های بالایی ساقه و خوشه‌های گل این گیاه وجود دارد. گیاه کانابیس حاوی ۵۰۰ ماده شیمیایی دیگر است که ۱۰۰ نوع آن از ترکیبات مرتبط با THC بوده و کانابینوئید نامیده می‌شوند.

ماری جوانا شکل خشک شده گل و برگ‌های گیاه کانابیس است و میزان THC ماری جوانا بسته به نسبت گل به برگ متغیر است، گل گیاه دارای بالاترین غلظت بوده و پس از آن از نظر غلظت برگ‌ها، ساقه‌ها و دانه‌های آن قرار می‌گیرند.

ماری جوانا به نام‌های گل، علف، گراس شناخته می‌شود.

برخی از افراد ماری جوانا را در سیگارهای دست‌ساز که به آن سیگاری (joints) می‌گویند مصرف می‌کنند، همچنین ماری جوانا به شکل خوراکی هم استفاده می‌شود.

به مناسبت روز جهانی مبارزه با مواد مخدر
۲۶ ژوئن ۲۰۱۹_ ۵ تیرماه ۱۳۹۸

تاثیر ماری جوانا

زمانی که ماری جوانا به صورت سیگار مصرف می شود THC و سایر مواد شیمیایی موجود در این گیاه از طریق ریه وارد جریان خون شده بلافاصله در بدن منتشر شده و وارد مغز می شود. فرد بلافاصله بعد از مصرف ماری جوانا اثرات آن را تجربه می کند.

افراد با مصرف ماری جوانا احساس سرخوشی و آرامش می کنند. افزایش ادراکات حسی (به طور مثال شفاف تر شدن رنگ‌ها)، خندیدن زیاد، تحریف درک زمان و افزایش اشتها، از سایر اثرات شایع ماری جواناست که ممکن است از فردی به فرد دیگر متفاوت باشد. در صورتی که ماری جوانا در مواد خوراکی یا آشامیدنی مصرف شود بروز اثرات آن از ۳۰ دقیقه تا ۱ ساعت به تأخیر می افتد چرا که این مواد خوراکی ابتدا بایستی در سیستم گوارش هضم شده و بعد وارد جریان خون شوند.

مصرف خوراکی و آشامیدنی ماری جوانا در مقایسه با مصرف آن به صورت سیگار باعث ورود مقدار کمتری از

THC به جریان خون می شود. به همین علت تأخیر در اثرگذاری، فرد ممکن است ناخواسته میزان بیشتری از ماری جوانا را به طور خوراکی یا آشامیدنی استفاده کند. تجربه لذت و سرخوشی ناشی از ماری جوانا به هیچ وجه عمومیت ندارد برخی افراد ممکن است به جای تجربه احساس آرامش و سرخوشی، حالت های اضطراب، ترس، بی اعتمادی و حملات هراس را تجربه کنند. این اثرات به ویژه زمانی که میزان مصرف ماری جوانا و میزان THC آن بالا می باشد رخ می دهد.

افرادی که ماری جوانا را در دوزهای بالا مصرف میکنند ممکن است حالت های حاد روانپریشی نظیر توهم، هذیان یا فقدان احساس هویت شخصی (مسخ هویت) را تجربه کنند. این واکنش های ناخوشایند با اختلال های روانپریشی بلندمدت از قبیل اسکیزوفرنیا (که برخی از افراد مصرف کننده با زمینه ژنتیکی به آن مبتلا می شوند) متفاوت است.

اثرات ماری جوانا چگونه ایجاد می شود؟

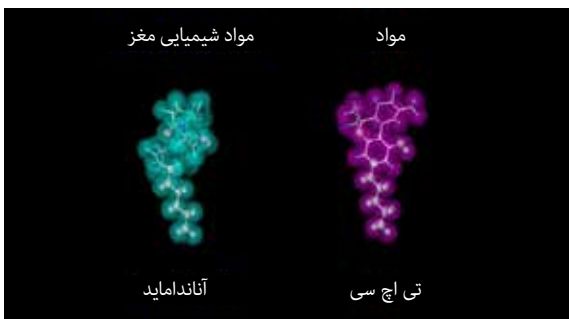
ساختار شیمیایی THC شبیه ساختار شیمیایی آنانداماید موجود در مغز می باشد. این شباهت ساختاری منجر به شناسایی THC موجود در ماری جوانا به وسیله بدن شده و در نتیجه آن را به مغز انتقال می دهد.

کانابینوئیدهای درون زاد (آناندامایدها) مانند انتقال دهنده های عصبی عمل می کنند چرا که پیام های شیمیایی را در نورون های موجود در سیستم عصبی منتقل می کنند. این انتقال دهنده های عصبی بر نواحی از مغز که مسئول احساس لذت، حافظه، تفکر، تمرکز، تعادل حرکتی و ادراک زمان می باشند اثر می گذارند. به علت همین شباهت، THC به مولکول هایی به نام گیرنده های کانابینوئید موجود در نورون های نواحی مذکور چسبیده و آنها را فعال می سازد و باعث اختلال در عملکردهای فیزیکی و روانی می شود که پیشتر به آنها اشاره شد.

شبکه ارتباط عصبی که از این انتقال دهنده های کانابینوئید استفاده می کند نقش اساسی را در عملکرد بهنجار سیستم

عصبی ایفا می‌کند. لذا هرگونه اختلال در این سیستم اثرات عمیقی را از خود به جای می‌گذارد.

به عنوان مثال THC می‌تواند عملکرد هیپوکامپ را تغییر دهد. این نواحی مغز، مسئول ایجاد خاطرات جدید و تغییر توجه و تمرکز می‌باشند در نتیجه مصرف ماری‌جوانا منجر به اختلال در تفکر، عدم توانایی یادگیری و تکالیف پیچیده می‌شود. علاوه بر این THC در عملکرد نخاع و گانگلیون‌های پایه که در تنظیم تعادل و زمان واکنش موثرند خلل ایجاد می‌کند. به همین علت رانندگی برای افرادی که

ماری جوانا (گل، علف، گراس)

ماری جوانا مصرف کرده‌اند خطرناک بوده و در پرداختن به ورزش و فعالیت های فیزیکی با مشکل مواجه می شوند. THC با فعال سازی گیرنده های کانابینوئید، بر مناطقی از مغز که مسئول رفتارهایی از قبیل رابطه جنسی و خوردن است اثر گذاشته، نظام پاداش مغز را فعال می کند. برخلاف موارد معمول که مصرف داروهای غیراعتیادی منجر به آزادسازی میزان معینی از دوپامین می شود؛ THC مانند سایر مواد اعتیادی با تحریک سلول های موجود در سیستم پاداش باعث آزادسازی میزان بالاتری از دوپامین می گردد. احساس لذت ناشی از افزایش بیش از حد دوپامین منجر می شود که افراد به مصرف ماری جوانا گرایش پیدا کنند.

افرادی که ماری جوانا را در دوز بالا مصرف می کنند ممکن است حالت های روان پریشی حاد، توهم، هذیان و فقدان احساس هویت شخصی را تجربه کنند.

آیا مصرف ماری جوانا بر رانندگی اثر می‌گذارد؟

ماری جوانا به طور جدی بر قضاوت، هماهنگی حرکتی، زمان واکنش اثر می‌گذارد. یافته‌های پژوهش ارتباط میزان غلظت THC خون و اختلال در عملکرد رانندگی را تایید می‌کند در نمونه خون رانندگانی که تصادفات مرگبار داشتند به طور مکرر ماری جوانا دیده شد، همچنین خطر تصادف در مواردی که ماری جوانا به همراه الکل مصرف شده بود بسیار بالاتر از مواردی بود که ماری جوانا به تنهایی مصرف شده بود.

آیا ماری جوانا اعتیادآور است؟

مصرف ماری جوانا به تدریج به

مصرف مشکل ساز منجر شود، این

مسئله در موارد حاد و شدید

به شکل اعتیاد درمی آید.

یافته‌های جدید نشان

می دهد درصد بالایی از

افراد ماری جوانا

مصرف می کنند ممکن

است به ماری جوانا

وابسته شوند. در مقایسه

با بزرگسالان افرادی که زیر

سن ۱۸ سالگی مصرف را شروع

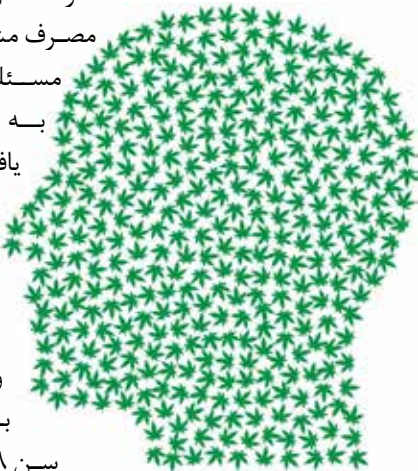
می کنند ۴ تا ۷ برابر بیشتر در معرض

ابتلاء به وابستگی قرار دارند.

این وابستگی شبیه وابستگی به سایر مواد

اعتیادی است که در آن فرد با قطع مصرف علائم

محرومیت را نشان می دهد. افرادی که ماری جوانا

مصرف می کنند اغلب در طول هفته اول بعد از قطع مصرف افزایش علائم تحریک پذیری، مشکلات در خواب و خلق، کاهش اشتها، وسوسه، بیقراری، و انواع گوناگونی از مشکلات جسمی را گزارش می کنند که تا مدت ۲ هفته نیز تداوم می یابد.

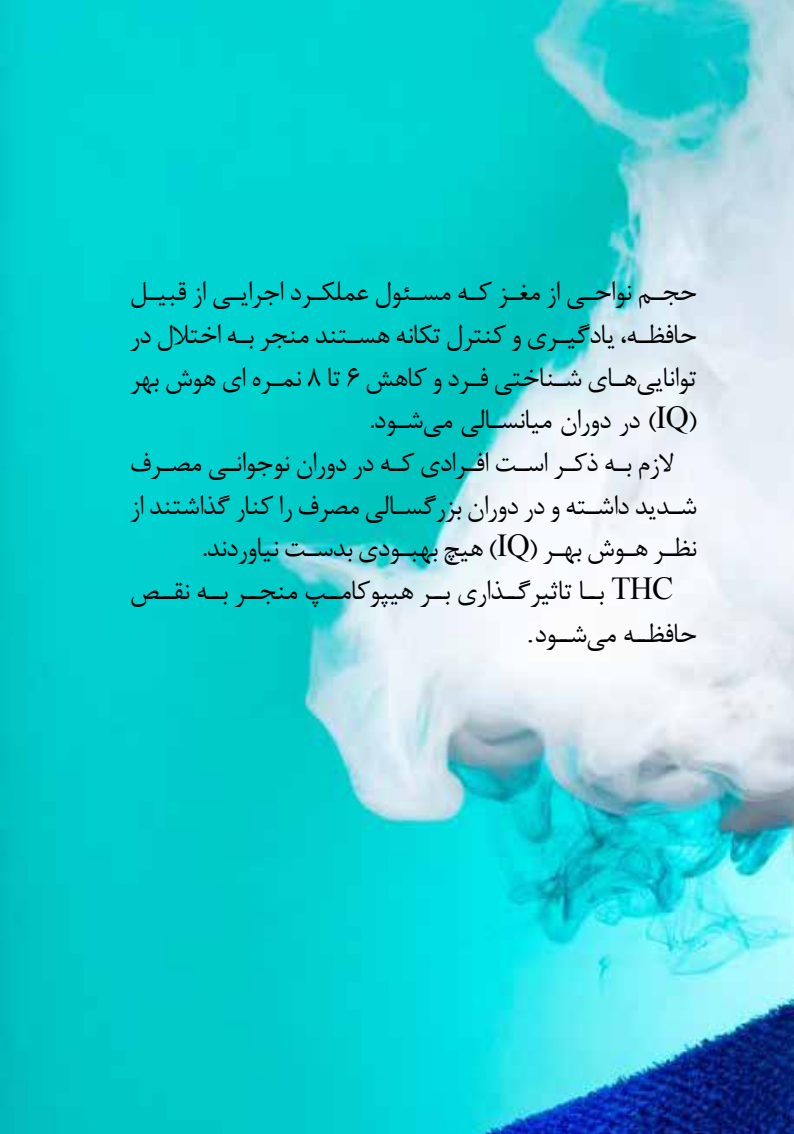
وابستگی به ماری جوانا زمانی اتفاق می افتد که مغز با افزایش دریافت کانابینوئیدهای خارجی، حساسیت خود به کانابینوئیدهای زیستی طبیعی را از دست می دهد و تولید آنها را کاهش می دهد.

مصرف ماری جوانا زمانی به وابستگی یا اعتیاد تبدیل می شود که فرد حتی هنگامی که مصرف این ماده در جنبه های مختلف زندگی اش خلل ایجاد می کند قادر به کنار گذاشتن مصرف آن نمی باشد.

اثرات بلندمدت ماری جوانا بر مغز چیست؟

پژوهش‌های انجام گرفته بر روی انسان و حیوان نشان داده است که قرار گرفتن در معرض ماری جوانا در دوران رشد منجر به تغییرات منفی بلندمدت و احتمالاً دائمی بر روی مغز می‌شود.

مصرف منظم این ماده در دوران نوجوانی و جوانی با ایجاد تغییر در ارتباطات سلول‌های مغز و کاهش

حجم نواحی از مغز که مسئول عملکرد اجرایی از قبیل حافظه، یادگیری و کنترل تکانه هستند منجر به اختلال در توانایی‌های شناختی فرد و کاهش ۶ تا ۸ نمره ای هوش بهر (IQ) در دوران میانسالی می‌شود.

لازم به ذکر است افرادی که در دوران نوجوانی مصرف شدید داشته و در دوران بزرگسالی مصرف را کنار گذاشتند از نظر هوش بهر (IQ) هیچ بهبودی بدست نیاوردند.

THC با تاثیرگذاری بر هیپوکامپ منجر به نقص حافظه می‌شود.

آیا ماری‌جوانا ماده‌ای دروازه‌ای است؟

برخی از پژوهش‌ها نشان می‌دهد مصرف ماری‌جوانا احتمالاً مقدم بر مصرف سایر مواد بوده و زمینه‌ساز اعتیاد به مواد دیگر را فراهم می‌کند.

یافته‌های یک پژوهش بلندمدت که در طی چند سال انجام شد نشان داد که بزرگسالانی که در مرحله آغاز پژوهش مصرف ماری‌جوانا را از خود گزارش کرده بودند در مقایسه با افرادی که در آغاز پژوهش ماری‌جوانا مصرف نمی‌کردند با احتمال بیشتری در طی ۳ سال بعد پژوهش به اختلال وابستگی به الکل مبتلا شدند.

افراد مصرف‌کننده ماری‌جوانا که قبل از مصرف این ماده وابستگی به الکل داشته‌اند در معرض خطر بالاتری برای تشدید وابستگی به الکل بودند و وابستگی به مصرف ماری‌جوانا با اعتیاد به سایر مواد نظیر نیکوتین مرتبط است. از تحقیقات همه‌گیرشناسی که بر روی افرادی که مصرف ماری‌جوانا را در سنین پائین آغاز کرده‌اند می‌توان افزایش احتمال ابتلا به اعتیاد به سایر مواد را در سنین بالاتر تبیین کرد.

مصرف الکل و نیکوتین نیز مغز را برای پاسخ شدیدتر به سایر مواد آماده کرده و نظیر مصرف اولیه ماری جوانا پیش زمینه مصرف سایر مواد قوی‌تر می‌باشند. توجه به این نکته حائز اهمیت است که عوامل دیگری نظیر محیط اجتماعی علاوه بر مکانیزم‌های زیستی احتمال مصرف مواد را از افزایش می‌دهند.

نظریه دیگری که در کنار فرضیه ماده دروازه‌ای مطرح می‌شود این است که افراد آسیب‌پذیر به مصرف مواد، افرادی هستند که مصرف خود را با مواد در دسترس نظیر ماری‌جوانا، تنباکو یا الکل آغاز کرده و تعاملات اجتماعی بعدی آنها با افراد مصرف‌کننده، احتمال مصرف سایر مواد را در آنها افزایش می‌دهد.

مصرف ماری جوانا چگونه بر زندگی اجتماعی، شغلی و تحصیلی اثر می گذارد

نتایج پژوهش‌ها نشان داده اثرات منفی ماری جوانا بر تمرکز، حافظه و یادگیری تا چند روز تا چند هفته بعد از اثرات حاد آن تداوم می‌یابد. در نتیجه فردی که به طور روزانه ماری جوانا را به صورت سیگار مصرف می‌کند از نظر عقلی (شناختی) در بیشتر موارد در سطح پائین تر عمل می‌کند. شواهد بسیار زیادی در دست است که نشان می‌دهد دانش‌آموزان یا دانش‌جویانی که ماری جوانا مصرف می‌کنند در مقایسه با همکلاسی‌های خود که مصرف نمی‌کنند عملکرد تحصیلی ضعیف تری دارند. به عنوان مثال بررسی ۴۸ پژوهش مرتبط نشان داد که مصرف ماری جوانا با دستاوردهای تحصیلی پائین تر و احتمال کم فارغ التحصیلی مرتبط می‌باشد.

جوانایی که به طور منظم ماری جوانا مصرف می‌کردند در مقایسه با جوانانی که مصرف

نمی‌کردند با احتمال بسیار ضعیف تری تحصیلات خود را به پایان رسانده، علاوه بر این بیشتر در معرض وابستگی، مصرف سایر مواد و اقدام به خودکشی قرار داشتند. در چند پژوهش دیگر مشاهده شد مصرف بالای ماری‌جوانا با سطح درآمد پائین، وابستگی بیشتر به خدمات حمایتی، بیکاری، رفتار مجرمانه و رضایت پائین تر از زندگی مرتبط است.

مطالعات نشان دادند که بین مصرف ماری‌جوانا و پیامدهای منفی در محیط کار از قبیل افزایش خطر آسیب و حادثه ارتباط معناداری وجود دارد.

آیا مصرف ماری جوانا با اختلالات روان‌پزشکی مرتبط است؟

در چندین پژوهش بین مصرف ماری جوانا و افزایش خطر بیماری‌های روان‌پزشکی نظیر روان‌پریشی، اسکیزوفرنیا، افسردگی، اضطراب و اختلال سوء مصرف مواد ارتباط نشان داده شده است که عواملی نظیر: میزان ماده مصرفی، سن شروع مصرف و آمادگی ارثی همگی بر این ارتباط اثرگذار می‌باشند. قوی‌ترین شواهد پژوهشی

به مناسبت روز جهانی مبارزه با مواد مخدر

۲۶ ژوئن ۲۰۱۹ | ۵ تیرماه ۱۳۹۸

بیانگر ارتباط بین مصرف ماری جوانا و وابستگی به سایر مواد؛ مصرف ماری جوانا و اختلالات روانپزشکی در بین افرادی است که زمینه ارثی ابتلاء به این مشکلات را دارا می باشند.

همچنین ارتباط معناداری را بین مصرف ماری جوانا و **نشانگان بی انگیزگی** مشاهده شده است، منظور از این نشانگان فقدان انگیزه برای پرداختن به فعالیت هایی است که به طور طبیعی لذت بخش و خوشایند می باشند.

پیامدهای مضر مصرف ماری جوانا

علائم حاد (در زمان مسمومیت)

- ↘ اختلال در حافظه کوتاه مدت
- ↘ نقص در توجه، قضاوت و اختلال در عملکردهای شناختی دیگر
- ↘ اختلال در تعادل و عملکرد حرکتی
- ↘ افزایش ضربان قلب
- ↘ اضطراب، بدبینی
- ↘ روانپریشی (شایع نیست)

علائم پایدار (این علائم بعد از مسمومیت تداوم دارد اما دائمی نمی‌باشند)

- ↘ اختلال در یادگیری و هماهنگی حرکتی
- ↘ مشکلات خواب

اثرات بلندمدت (اثرات فزاینده مصرف مکرر)

- ↘ زمینه ساز اعتیاد به ماری جوانا
- ↘ اختلال در یادگیری و حافظه و احتمال کاهش بهره

هوشی (IQ)

- افزایش خطر سرفه های مزمن و برونشیت ↙
- افزایش خطر وابستگی به الکل و مواد دیگر ↙
- افزایش خطر ابتلاء به روان پریشی در افراد دارای استعداد ژنتیکی ↙

ماری جوانا چه اثراتی
بر سلامت ریه می‌گذارد؟

مصرف ماری جوانا به صورت سیگار مانند سیگارهای تنباکو باعث تحریک گلو و ریه و در نتیجه سرفه های شدید در حین مصرف می شود سیگار ماری جوانا حاوی مواد شیمیایی و قطران هایی است که شبیه تنباکو است و عاملی است که ممکن است زمینه ساز ابتلاء به سرطان و بیماری های ریه شود.

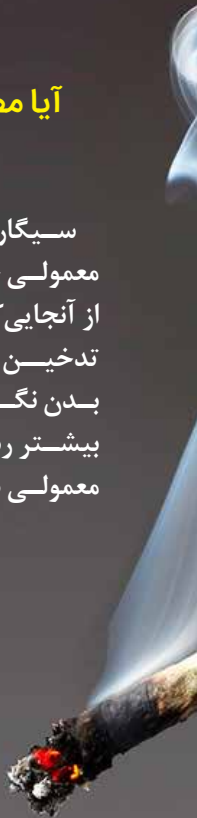
مصرف ماری جوانا با ابتلاء به تورم حاد ریه مرتبط است. افرادی که ماری جوانا مصرف می کنند در مقایسه با افرادی که مصرف نمی کنند به طور مکرر نشانه های برونشیت مزمن را گزارش می کنند. در یک پژوهش مشخص شد افرادی که به طور مکرر ماری جوانا مصرف می کنند به دفعات بیشتری برای معاینات سیستم تنفسی به مراکز سرپایی مراجعه کرده اند. برخی از تحقیقات موردی نشان داد که به علت تأثیر تخریبی THC بر سیستم ایمنی، مصرف ماری جوانا احتمال آسیب پذیری در ابتلاء به عفونت های ریه نظیر ذات الریه را در افرادی که سیستم ایمنی بدن آنها ضعیف است افزایش می دهد.

آیا مصرف ماری جوانا مانند سیگار باعث ابتلاء به سرطان ریه می‌شود؟

سیگارهای ماری جوانا در مقایسه با سیگارهای معمولی حاوی ذرات سرطان‌زای بیشتری می‌باشند از آنجایی که سیگار ماری‌جوانا معمولاً عمیق‌تر تدخین شده و دود آن برای مدت بیشتری در بدن ننگه داشته می‌شود سیگارهای آن ۴ برابر بیشتر رسوبات قطرانی را در مقایسه با سیگارهای معمولی در بدن تولید می‌کنند.

تأثیر ماری جوانا بر سایر جنبه‌های سلامت جسمی

چند دقیقه بعد از مصرف سیگار ماری جوانا، ضربان قلب فرد افزایش یافته، مجاری تنفسی منبسط شده و رگ‌های خونی درون چشم گشاد شده که همین امر منجر به سرخ شدن چشم‌ها می‌شود. ضربان قلب که در حالت طبیعی بین ۷۰ تا ۸۰ ضربه در دقیقه می‌باشد در اثر مصرف ممکن است به ۹۰ تا ۱۳۰ ضربه رسیده یا در برخی موارد ۲ برابر شود. تحقیقات نشان دادند بین کشیدن ماری جوانا و بیماری‌های قلبی عروقی و ریوی رابطه علیتی وجود دارد و در صورت تداوم مصرف و مزمن شدن احتمال خطر حمله قلبی افزایش می‌یابد.

شروع اولیه سرطان بیضه در مقایسه با سرطان ریه و سایر سرطان‌های دیگر نشان می‌دهد که تأثیرات ماری جوانا بر این بیماری در طی مصرف افزایش می‌یابد.

در برخی از این پژوهش‌ها مشخص شده که در مواردی استفاده طولانی مدت از ماری جوانا منجر به نشانگان افزایش - کانابینوئید - خون می‌شود. مشخصه این نشانگان

تجربه مکرر حالت تهوع شدید، استفراغ و کمی آب در بدن می باشد. این بیماری در افراد زیر ۵۰ سال که برای مدت زمان طولانی ماری جوانا مصرف کرده اند مشاهده می شود. نشانگان افزایش کانابینوئید خون منجر می شود که افراد به طور مکرر به اورژانس بیمارستان مراجعه کنند.

آیا ماری جوانا به عنوان دارو، اثربخش و مفید می باشد؟

خواص دارویی ماری جوانا و سایر عناصر آن برای چند دهه مورد بحث و پژوهش بوده تحقیقات نشان داده که ترکیبات معینی از THC دارای اثرات دارویی می باشد اداره غذا و داروی امریکا (FDA) داروهای درونابینول و نابیلون که پایه آن ها از THC می باشد تایید کرده است این داروها به صورت قرص بوده و برای درمان حالت تهوع در بیماران که تحت شیمی درمانی قرار می گیرند یا به منظور افزایش اشتها در بیماران که به علت HIV وزن خود را از دست می دهند تجویز می شود.

به اعتقاد پژوهشگران اثر درمانی داروهایی که از مواد تصفیه شده حاصل از گیاه ماری جوانا بدست آمده در مقایسه با داروهایی که از گیاه خام بدست آمده، بیشتر است. تولید دارو از گیاهان دارویی - مانند تولید دارو از ماری جوانا- چالش های چندی را در پیش روی محققین قرار داده گیاهان دارویی ممکن است حاوی صدها ماده شیمیایی فعال شناخته شده بوده که در نتیجه تولید یک دارو با دوز مشخص و ثابتی را از این گیاهان با مشکل مواجه می کنند.

ماری جوانا (گل، علف، گراس)

استفاده از ماری جوانا به عنوان یک دارو چند مشکل دیگر را نیز در پی دارد از جمله این مشکلات می‌توان به مضرات استفاده از ماری جوانا به صورت سیگار بر سلامت و نیز اختلالات شناختی ناشی از THC موجود در آن اشاره کرد. علی‌رغم این مشکلات در برخی از کشورها توزیع ماری جوانا با غلظت THC مشخص یا مشتقات دارویی دیگر آن را برای مجموعه‌ای از بیماری‌ها قانونی و مجاز شمرده‌اند. مسئله دیگری که درباره مصرف دارویی ماری جوانا نگران‌کننده است ناشی از دانش اندک ما درباره تأثیرات بلندمدت مصرف دارویی این ماده به وسیله افرادی است که دارای آسیب‌پذیری خاص می‌باشند. از جمله این افراد می‌توان به سالمندان و افراد مبتلا به سرطان، ایدز، اختلالات قلبی - عروقی، MS، بیماری‌های تخریب‌کننده سیستم عصبی اشاره کرد. با این وجود برای مشخص کردن تأثیر مصرف ماری جوانا بر وضعیت سلامتی افرادی که به بیماری خاصی مبتلا شده یا تحت شیمی‌درمانی قرار گرفته‌اند نیازمند پژوهش‌های بیشتری هستیم.

تأثیرماری جوانا بر افرادی که در معرض دود حاصل از مصرف آن قرار می گیرند (دود دست دوم)

مردم اغلب در مورد اثرات دود حاصل از ماری جوانا نگران بوده و این سوال برایشان مطرح است که آیا نتیجه آزمایش THC برای فردی که در معرض دود ماری جوانا قرار می گیرد منفی است یا خیر؟

پژوهشگران به بررسی میزان THC موجود در خون افرادی پرداخته‌اند که ماری جوانا مصرف نمی‌کرده اما ۳ ساعت در محیطی با تهویه مناسب با افرادی همراه بودند که گهگاه ماری جوانا استفاده می‌کردند. نتایج آزمایش نشان داد که THC در خون افرادی که ماری جوانا مصرف نمی‌کردند وجود داشت اما میزان آن به اندازه ای نبود که آزمایش آنها مثبت شود. در پژوهش دیگری که کیفیت تهویه و میزان THC موجود در ماری جوانا متغیر بود نتایج نشان داد افرادی که ماری جوانا مصرف نمی‌کردند وقتی برای مدت ۱ ساعت در یک اتاق بدون تهویه در معرض ماری جوانا با درجه غلظت THC بالا قرار گرفتند

ماری‌جوآنا (گل، علف، گراس)

(با غلظت ۱۱/۳ درصد) در ساعت‌های اولیه بعد مصرف نتایج آزمایش آن‌ها مثبت شد.

در پژوهش طولانی مدت دیگری مشخص شد افرادی که مصرف‌کننده نبودند در یک محیط بسته با افرادی که ماری‌جوآنا را با غلظت THC بالا مصرف می‌کردند دچار اختلال خفیف در عملکرد حرکتی شدند.

از آنجایی که قرار گرفتن در معرض دود سیگار فرد را مستعد ابتلاء به بیماری‌های قلبی و ریوی می‌سازد این پرسش مطرح می‌شود که آیا ابتلاء به چنین بیماری‌هایی

به مناسبت روز جهانی مبارزه با مواد مخدر

۲۶ ژوئن ۲۰۱۹_ ۵ تیرماه ۱۳۹۸

افرادی که در معرض دود ماری جوانا قرار می‌گیرند را نیز تهدید می‌کند؟

قرار گرفتن در معرض دود ماری جوانا منجر به نقص در اتساع رگ‌های خونی می‌شود و تأثیرات دود ماری جوانا مستقل از غلظت آن بوده و علی‌رغم حذف THC اختلال و نقص همچنان تداوم می‌یافت.

مواد سمی و سطح قطران‌های موجود در دود ماری جوانا ما را درباره تأثیر ماری جوانا بر سلامت افراد آسیب‌پذیر نظیر کودکان و افراد مبتلا به آسم نگران می‌کند.

ماری جوانا (گل، علف، گراس)

آیا مصرف ماری جوانا
دردوران بارداری و بعد
از آن بر سلامت جنین و
کودک اثر می گذارد؟

در برخی پژوهش‌ها بین مصرف ماری‌جوانا در دوران بارداری و اختلال در دوران بعدی رشد نظیر ADHD در کودکان ارتباط نشان داده شده است. استفاده طولانی مدت از ماری‌جوانا در دوران بارداری احتمال خطر کم‌وزنی یا تولد پیش از موعد را افزایش می‌دهد.

تحقیقات نشان داد زنان بارداری که ماری‌جوانا مصرف می‌کنند ۲/۳ برابر بیشتر فرزند مرده به دنیا می‌آورند که علت آن تأثیر مصرف ماری‌جوانا بر مغز در حال رشد است.

مواجهه با ماری جوانا در دوران قبل
تولد باعث اختلال در یادگیری می شود

کودکانی که از مادران مصرف کننده ماری جوانا متولد شده اند پاسخ های تغییر یافته به محرک های بینایی از خود نشان دادند. لرزش بسیار داشته و گریه های شدید می کردند این نشانه ها ممکن است بیانگر مشکل در رشد عصبی آنها باشد. در دوران مدرسه این کودکان مشکل در حل مسئله، حافظه و توانایی حفظ توجه نشان دادند. قرار گرفتن در معرض ماری جوانا در دوران قبل از بارداری با بالا رفتن احتمال مصرف ماری جوانا در جوانی مرتبط است.

نتایج برخی از تحقیقات نشان می دهد مصرف ماری جوانا به هنگام شیردهی باعث انتقال THC از طریق شیر مادر می شود. نتایج برخی از تحقیقات بیانگر آن است که انتقال THC به کودک در حین شیردهی در ماه اول زندگی باعث کاهش رشد حرکتی در سن یک سالگی می شود. از آنجائیکه مغز نوزاد در حال رشد می باشد وجود THC در شیر مادر بر رشد مغز اثر منفی می گذارد.

توصیه‌های کاربردی

پژوهش‌های صورت گرفته نشان می‌دهد مصرف نیکوتین و ماری جوانا در زمرهٔ مواد دروازه‌ای به شمار می‌رود، بدین نحو که مصرف آن‌ها زمینه را برای مصرف مواد قوی‌تر فراهم می‌کند، این مهم به چند دلیل روی می‌دهد اول اینکه مصرف مواد دروازه‌ای سبب تغییرات ساختاری در مغز و افت کارکردهای شناختی آن مانند یادگیری، تمرکز می‌شود و از سویی مصرف این مواد محیط اجتماعی را برای مصرف‌های بعدی فراهم می‌سازد چون فرد با افراد و گروه‌های مصرف کننده تعامل می‌کند، بنابراین لازم است در مقابله با فشارهای محیطی و روان‌شناختی و سایر عواملی که زمینه‌گرایش به مصرف می‌شود، راهکارهای مقابله‌ای موثر جهت کاهش فشارها و استرس‌های روزمره به کار گرفته شود. همچنین می‌توان جهت کسب اطلاعات بیشتر در باره عوارض جانبی مصرف ماری جوانا و سایر مواد، نشانه‌های اعتیاد و راهکارهای درمانی و نیز اطلاع از نشانی مراکز درمانی مصرف مواد با خط ملی اعتیاد با شماره ۰۹۶۲۸ تماس گرفته شود.

منبع:

مؤسسه ملی سوء مصرف مواد (NIDA). (۱۳۸۰). ماری‌جوآنا آخرین بازنگری.
WWW.DRUGABUSE.GOV/NODE/PDF2018/MARIJUANA

دانشگاه تهران
مرکز مشاوره دانشگاه

وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
دفتر مشاوره و سلامت

نشانی: تهران، خیابان ۱۶ آذر، خیابان ادوارد براون،
پلاک ۱۵، مرکز مشاوره دانشگاه تهران
تلفن: ۶۶۴۱۹۵۰۴   **فکس:** ۶۶۴۱۶۱۳۰
وبسایت مرکز مشاوره دانشگاه تهران:
<http://counseling.ut.ac.ir>

نشانی: تهران، میدان فردوسی، خیابان انقلاب اسلامی،
خیابان شهید موسوی (فرصت جنوبی) پلاک ۲۷
وبسایت دفتر مشاوره و سلامت وزارت علوم:
www.iransco.org

۱۳۹۸

به مناسبت ۲۶ ژوئن مصادف با ۵ تیرماه
روز جهانی مبارزه با موادمخدر